

"Engeland voorlopig afzijdig" in Het Vrije Volk (6 Juni 1950)

Source: Het Vrije Volk. 06.06.1950. [s.l.].

Copyright: (c) Het Vrije Volk

URL: [http://www.cvce.eu/obj/"engeland_voorlopig_afzijdig"_in_het_vrije_volk_6_juni_1950-nl-d986fe38-a02a-4399-ba53-e73b95bf8143.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 17/09/2012

Engeland voorlopig afzijdig

Blijkens het Zaterdag gepubliceerde gemeenschappelijke communiqué hebben de Benelux-landen, West-Duitsland en Italië de Franse uitnodiging aanvaard, voorbereidende besprekingen te voeren over het plan-Schuman. Groot-Brittannië, hoewel uitgenodigd, doet, in dit stadium althans, niet mee. De Brits-Franse tegenstelling in zake de voor het begin der besprekingen te publiceren "principiële verklaring" bleek meer te zijn dan een verschil van mening; over woorden alleen. Zij ontpopte zich als de klip, waarop de Britse deelneming strandde.

De Franse en Britse nota's over het plan-Schuman zijn elkaar de vorige week in steeds sneller tempo opgevolgd. Frankrijk wenste, dat de uitgenodigde landen voor de besprekingen zouden verklaren, dat zij het in principe eens zijn met de twee hoofdpunten van het plan-Schuman: samenvoeging van de steenkool- en ijzerindustrie en oprichting van een boven-nationaal orgaan, dat de genoemde industrieën zal beheren. Van Britse zijde maakte men tegen deze verklaring vooraf bezwaar, al verzekerde de Franse regering nadrukkelijk, dat elk land tijdens de besprekingen het recht zou hebben zijn volle vrijheid te hernemen. Engeland wenste en wenst zich tot niets te verbinden, voordat de details van het plan-Schuman zo ver zijn uitgewerkt, dat het de volle politieke en economische consequenties er van kan overzien.

Dat men het over deze kwestie niet eens kon worden, is — gezien het belang van wat er op het spel staat — niet helemaal duidelijk. Waarom is men bijv. van Franse zijde niet ingegaan op het voorstel, dat de Britse minister van Buitenlandse Zaken, Bevin, op het laatste ogenblik deed om een conferentie van ministers bij elkaar te roepen, die de taak zou hebben een tussenoplossing te zoeken?

De verklaring zonder meer, dat Groot-Brittannië nu eindelijk kleur bekend heeft wat betreft zijn afkeer van een Europese politiek, waarbij het een essentieel deel van zijn souvereiniteit zou moeten afstaan, is te eenvoudig-eenzijdig. Want niet kan worden ontkend, dat bij dit alles voor Groot-Brittannië grotere belangen op het spel staan dan voor de betrokken continentale landen. Engeland alleen produceert evenveel steenkool als deze continentale landen te zamen en ruim half zoveel staal. Terwijl deze industrieën er in sterkere mate een sleutelpositie innemen in de nationale economie en bij de export zeer in het bijzonder. Het boven-nationale gezagsorgaan, dat de Fransen willen en dat van de regeringen onafhankelijk zijn besluiten zou nemen, zou daardoor op het Britse economische leven een grotere invloed hebben dan op dat der andere landen.

Daarnaast heeft zonder twijfel in niet onbelangrijke mate de geschiedenis van het plan-Schuman tot de Engelse reserves bijgedragen. Niet zozeer het feit, dat Schuman zijn plan als een diplomatiek knaleffect heeft gelanceerd. Maar wat de Engelsen vooral dwars zit is, dat dit knaleffect behalve voor de openbare mening ook voor de Britse regering bleef gereserveerd, terwijl Schuman wel overleg heeft gepleegd met de Westduitse Bondsregering en met de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Dean Acheson. Het waarom van deze gang van zaken behoeft eveneens nog enige opheldering. Bovendien is men in Engeland zeker nog niet de scherpe speculatie tegen het pond sterling vergeten, die verleden jaar ook door thans bij het plan-Schuman betrokken landen werd gevoerd en die mede Sir Stafford Cripps ten slotte dwong tot devaluatie om Groot-Brittannië voor een financiële ramp te behoeden.

Ongetwijfeld hebben bij het bepalen der Britse houding echter ook elementen der traditionele Engelse buitenlandse politiek een rol gespeeld. Dat is niet in tegenspraak met het bovenstaande. Sedert 1945 hebben de Britten nooit verder willen gaan dan een internationale samenwerking, waarbij het laatste woord toch aan de afzonderlijke regeringen was. Dit klemt bij het thans voorgestelde gezagsorgaan temeer, omdat het hele vraagstuk van de democratische controle van dit orgaan nog geregeld moet worden.

Intussen is er een situatie ontstaan, die in feite niemand bevredigt. Daarom is het toe te juichen, dat de Brits-Franse notawisseling niet heeft geleid tot een formele breuk, maar dat alle deuren nog zijn blijven openstaan.